

Ágæta efnahags og viðskiptanefnd.

Ólafur Hauksson heiti ég og er skipaður sýslumaður á Akranesi. Þess utan er ég formaður Sýslumannafélags Íslands og hef sinnt því embætti frá árinu 2003. Í því sýslumannafélaginu eru 38 félagsmenn þar af 26 sýslumenn en hinir eru ríkissaksóknari og saksóknarar við embætti hans, ríkislögreglustjóri, vararíkislögreglustjóri, lögreglustjórinn í Reykjavík, varalögreglustjóri, saksóknarar við það embætti, skólastjóri Lögregluskóla ríkisins, forstjóri Landhelgisgæslunnar og tollstjórinn í Reykjavík.

Félagsmenn eiga það sammerkt að vera embættismenn sbr. 22. gr. laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins og fá laun í samræmi við ákvarðanir kjaranefndar í samræmi við 2. mgr. 8. gr. laga nr. 120/1992 um kjaradóm og kjaranefnd. Kjaranefnd úrskurðaði um hækkun nú síðast með úrskurði þann 13. desember sl. um 2,5% hækkun frá 1. janúar sl. og eingreiðslu upp á kr. 26.000,- í samræmi við þá heildarkjarasamninga sem í gildi eru nú. Hvað annan rökstuðning varðar vísast til úrskurðarins sjálfs.

Sá úrskurður fékk nú ekki mikla athygli enda kvað hann á um hækkanir í samræmi við kjarasamninga ASI og Samtaka atvinnulífsins en síðan kom Kjaradómur með töluvert meiri hækkun sem vakti ólíkt meiri athygli.

Nú stendur fyrir dyrum breyting vegna síðastnefnda úrskurðar kjaradóms sem vekur okkur til umhugsunar um þetta kerfi sem ákvarðar okkur félagsmönnum í SÍ laun.

Embættismenn í félagi voru eiga engan samningsrétt og í raun enga aðkoma að því hvernig kjör þeirra eru ákveðin. Það er úrskurðarnefnd af stjórnarsýslulegum toga sem ákvarðar laun þeirra burtséð frá frammistöðu og öðrum persónubundnum þáttum ólíkt því sem er að gerast í samningamálum annara opinbera starfsmanna um þessar mundir.

Þetta kann að vera til hagræðis fyrir ráðuneytin að þurfa ekki að semja við embættismennina sem jafnframt eru forstöðumenn undirstofnana þeirra. Vera kanna að þannig sé litið á að kjaramál kunni að lita um of önnur samskipti milli ráðuneytis og embættismanna en á móti verða afgreiðslur á ákvörðum um laun þeirra þeim afar vélrænar og fjarlægjar.

Á sama tíma hafa samningar annara starfsmanna komið sífellt meira inn á borð forstöðumanna í formi stofnanasamninga en við semjum við almennt skrifstofustarfsfólk, lögreglumenn og löglærðar fulltrúa þannig að ég vorkenni nú ekki ráðuneytinu verði það verklag tekið upp að þeir semju beint við forstöðumenn.

Þegar síðan Alþingi ákveður að grípa inn í störf þessara óháðu aðila, Kjaradóms og kjaranefndar þá hlýtur maður að spyrja hvaða fordæmi er verið að setja með ákvörðun þingsins á kjörum tiltekinna embættismanna, er með því komin fram endurskoðunaraðili sem hægt er virkja þegar úrskurðir þessara aðila þykja ekki við hæfi hvort sem þeir teljast of lágir eða of háir?. Ég vísa til þess að fyrirhuguð launafrysting er ætlað að vara út árið 2006 en um mitt árið koma til hækkanir hjá opinberum starfsmönnum vegna

stofnanasamninga á bilini 2,5-3,8%. Munu embættismenn sem eiga undir lög um kjaradóm og kjaranefnd að dragst sem því nemur úr kjörum?

Meginkrafan allra aðila til þessara úrskurða hlýtur að vera sú að þeir byggi á málefnalegum forsendum og endurspegli þær breytingar sem orðið hafa á kjörum opinberra starfsmanna á því tímabili sem líður á milli úrskurða ella taki mið af þeim breytingum á kjörum þeirra sem eru í vændum sbr. úrskurður kjaranefndar frá 13. mars. sl.

Sú breyting hefur orðið á starfsháttum kjaranefndar síðustu árin að hún úrskurðar oft og fylgir þeirri línu síðustu árin sem mörkuð er í heildarkjarasamningum að jafnaði.

Ég tel að viðmið við heildarkjarasamninga ASI og Samtaka atvinnulífsins eða fjármálaráðuneytis við starfsmenn ríkisins sé ekki einhlýtt þar sem samningsumhverfi ríkisstarfsmanna hefur um margt breyst síðustu árin.

Nú eru gerðir heildarkjarasamningar um tiltekna grunnhækkunar og síðan stofnanasamningar í kjölfarið sem að hluta til byggja á tiltekinni grunnröðun í launaflokkar og síðan möguleika á persónubundnum hækkunum svo sem vegna þátttöku í námskeiðum, persónulegum kostum og fleiri (baksleikjugreiðslan í formi eingreiðslu) og fleira sem allt kemur síðan fram í launaskriði umfram þær hækkunar sem kjarasamningur er sagður hafa í för með sér. Nú síðast hafa varpanir yfir í nýtt launakerfi verið afar vinsælar t.d. í lögreglusamningunum, samningum við SFR og BHM samningum þar sem varpað er úr einu launakerfi yfir í annað, yfirleitt nýjar launatöflur.

Ekki má varpa í lægri flokk en þann sem starfsmaður er í þegar honum er varpað sem þýðir að hann fer í flokk sem er eitthvað hærra en það sem hann hefur fyrir vörunina Ef munur á milli launaflokka er 5% þá er vörpunarkostnaður einn og sér a.m.k. 2,5%.

Af þessu er ljóst að miða þarf við þær raunbreytingar sem verða á launum starfsmanna ríkisins og skoða kjararannsóknir opinberra starfsmanna til að fá raunhæft viðmið. Ella rýrna kjör embættismanna sem fá laun skv. úrskurðum kjaranefndar.

Enda svo komið að laun yfirlögregluþjóna nálgast laun sýslumanna og á tímabili voru laun þeirra hærra en laun saksóknara og kr. 10 þús munaði á launum þeirra og varalögreglustjórans í Reykjavík. Slíkur er munur á kjörum kjaranefndarmanna og þeirra sem hafa samningsréttinn.

Án þess að vera að gera lítið úr yfirlögregluþjónum þá finnst manni fimm ára háskólanám vikta ansi lítið í þessum samanburði.

Að öllu þessu virtu þá set ég nokkurt spurningarmerki við það sem hér fer fram og hef eins og áður sagði nokkrar efasemdir um aðferðarfræðina. Annaðhvort binda menn trússitt við óháða kjaranefnda og Kjaradóm eða skera kerfið alveg upp. Sérþækar aðgerðir sem hér eru boðaðar tel ég vera óráðlegar.